

Etelä-Savon OHJAAMO – asioiden keskustelu

Nro #6

Mikkeli, Etelä-Savon ELY-keskus, Ruuma - kokoushuone + Skype -yhteys

Ajankohta 8.3.2017 klo 9:00 - 11:20

Läsnä:

Tuija Toivakainen (ELY-keskus) **Heikki Kantonen** (Ohjaamojen tuki, Mamk), **Sonja Miettinen** (Ohjaamojen tuki, Mamk), **Timo Häkkinen** (Aura-hanke, Esedu), **Seija Laitinen** (Pieksämäen kaupunki), **Sannamari Markkanen** (Puumalan kunta), **Päivi Mäkikokkila** (Puumalan kunta), **Teija Rähä** (Ammattiin! – hanke, Esedu), **Kaija Väisänen** (Ohjaamo-Olkkari, Mikkeli), **Anna-Kaisa Myllymäki** (Ohjaamo-Olkkari, Mikkeli)

Skypen välityksellä:

Sari-Anne Ratia (Ohjaamo-Olkkari, Mikkeli), **Jari Marttinen** (Hirvensalmen kunta), **Juuso Kautonen** (Ohjaamo-Posse, Savonlinna)

Tilaisuus jatkaa vuonna 2015 aloitettua Etelä-Savon ohjaamo-asioiden yhdessä keskustelun sarjaa. Kohderyhmänä ja kutsuttuina tulee olemaan laajasti ohjauksen ja nuorisotakuun sekä Ohjaamojen toimijoita alueelta.

ASIALISTA / KÄSITELLYT ASIAT

1. Tapahtumien päivittäminen Peda.net -palveluun

Kalenteri on osoitteessa: <https://peda.net/hankkeet/eejn/kalenteri>

Oman alueen tapahtumia kerätään Etelä-Savon ELO n ja nuorisotakuun tapahtumakalenteri –, ja valtakunnallisia tapahtumia Valtakunnallisen ELO-ryhmän kalenteri ELO-torilla – otsikon alle.

Tapahtumista voi ilmoittaa TT:lle joka lisää tapahtumat kalenteriin

Kokouksessa mainitut tulevat tapahtumat:

Nuori 2017 Tampereella 27 - 29.3.2017, osallistujia mukana koko Etelä-Savosta

Selkokieliyöpaja 4.4.2017, Xamk, Mikkeli (mukaan tullaan oman tekstin kanssa, joka käännetään selkokielelle)

Uusi koulu VIII – seminaari, Mikkeli 26.4.2017 – teemana Lasten ja nuorten osallisuus eri elämänvaiheissa, koko päivän tapahtuma

Itä-Suomen Ohjaamotoimijoiden tapaaminen 8-9.5.2017, Mikkeli. Mukana toimijoita Etelä-Savon lisäksi Porvoo-Joensuu akseliilta (ohjelma koostuu yhdessä keskustelusta ja tekemisestä)

Näin toimii verkosto -koulutus 16.5.2017, Mikkeli (vetäjänä JAMK lehtori)

Rinnakkainen kalenteri tapahtumille ja viestinnälle:

Hyvä Työelämä; Tuottavuutta ja hyvinvointia maakunnissa – sivusto on avattu. Palvelussa voi lisätä hankesivuja, päivittää tapahtumakalenteria ja kokoaa kaikkea viestintää. Hyvin toimiessaan voidaan siirtyä peda.net – käytöstä tähän.

Pääsivu:

<http://hyvatyoelama.fi>

Etelä-Savon sivu:

<http://hyvatyoelama.fi/etelasavo/>

2. Etelä-Savon Ohjauksen ja nuorisotakuun päivä

Etelä-Savon Ohjauksen ja nuorisotakuun päivä 20.4.2017 siirretään päällekkäisyyksien vuoksi elokuun viimeiselle viikolle (VKO35). Tilaisuus järjestetään joko ti 29.8., ke 30.8. tai ma 28.8.2017 (päivät lueteltu ensisijaisuusjärjestyksessä).

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tapahtuma suunnitellaan edelleen pidettäväksi Mikkelissä Kenkäverossa & Mikkeli-puiston alueella, teemalla työhyvinvointi.

3. Välittömän palautteen keräämisen jatkokehittäminen

Kevään 2017 aikana välittömän palautteen keruulaitteet Ohjaamoista palautetaan palveluntarjoajalle. Käyttösopimus loppuu 30.4.2017.

Palautteen keräämisen kokeilun myötä on kehittynyt ideoita nuorten palautteen keräämiseksi ja käsittelyksi myös kokeilun jälkeen. Kokouksessa esiteltiin kolmivaiheinen ja kustannukseton vaihtoehto.

1. vaihe = Ohjaamossa kerätään kävijäpalautetta esimerkiksi erivärisillä helmillä sekä perinteisellä sanallisen palautteen laatikolla. Käytännössä vastauksien määrä ja laatu olisi sama kuin nyt palautelaitteilla. Hyödynnettävissä on myös lisäkustannuksettomia digitaalisia ratkaisuja.
2. vaihe = Nuorille järjestetään 1,5-2h mittaisia arvioinnillisia keskustelutuokioita. Pohjamateriaalina on helmillä ja palautelaatikon avulla kerätty palaute. Ohjaamon ammattilaiset voivat myös nostaa teemoja keskusteluun. Osallistujat kootaan Ohjaamon nuorista ja työskentelyssä hyödynnetään myös tietoteknisiä alustoja, jolloin samaan aikaan voi osallistua myös etänä olemalla.
3. vaihe = Työskentelyn aikana käsiteltyjen asioiden tiivis koonti luodaan paperisena ja verkossa jaettavana kuvana. Koonti sijoitetaan nähtäväksi helmipalautteen ja palautelaatikon antamisen pisteiden läheisyyteen.

Ensimmäiset kokeilu palautteen keräämisen ja käsittelyn prosessin vaiheista 2-3 voidaan toteuttaa Ohjaamoissa kevään 2017 aikana, jolloin pohjamateriaalina käytetään tablet – laitteilla kerättyä tietoa.

Ohjaamo Olkkarissa yksi mahdollisuus on toteuttaa vaihe 2 nuorten kanssa 19.4.2017, ja myös Ohjaamo Pientareella on osoitettu kiinnostus aihetta kohtaan. Ohjaamojen tuki hankkeen Heikki Kantonen auttaa toteuttamaan työpajat yhdessä Ohjaamojen kanssa.

4. Ohjaamo-viikon kuulumiset

Savonlinna / Ohjaamo Posse

Ystävänäpäivänä 14.2.2017 pidettiin menestyksekkäs tapahtuma. Teemoina työ & koulutus Possella, ja tilaisuudessa oli myös ruokatarjoilu.

Lauantaina 18.2. järjestettiin Duunnipörssi – tapahtuma, joka onnistui myös erittäin hyvin (kävijämäärä kolminkertaistuu edelliseen toteutuskertaan verrattuna)

Toiminnalla oli medianäkyvyyttä Somessa omilla kanavilla, sekä paikallisessa EasyLiving – lehdessä (opiskelija-asuntojen julkaisu, 2000kpl levikki). Duunnipörssi tapahtumaan liittyen on tulossa videomateriaalia.

Mikkeli / Ohjaamo Olkkari

Ohjaamo-viikko alkoi käytännössä jo tammikuussa, jolloin Ohjaamo Olkkarista käsin toteutettiin Mikkelin kaupungin sekä Asuntomessujen kesätöiden markkinointia kaikilla 9-luokilla, Esedun yksiköissä sekä Suomen Nuorisopistolla.

Ohjaamo-viikolla jalkauduttiin Esedu:lle, Xamk:lle, Naarajärven vankilaan, kaupunginkirjastolle, Toimintakeskus ry:lle, Työpajoille sekä kauppakeskus Akseliin ja - Stellaan. Kauppakeskuksissa kohdattiin neljänä päivänä kohderyhmän lisäksi mm. nuorten vanhempia ja yhteistyökumppaneita.

Jalkautumiskiertueen teemoina olivat kesätyöt ja niiden hakeminen.

Olkkarin omat somekanavat olivat aktiivisia, mutta valitettavasti paikallislehdet eivät tehneet juttuja Ohjaamo-viikosta, eikä näkyvyyttä sitä kautta saatu.

Pieksämäki / Ohjaamo Pientare

Järjestettiin 16.2.2017 vaalipaneeli, jossa teemoina olivat työllisyys ja koulutus. Kaikista kuntapäätäjäpuolueista oli edustajat paikalla tapahtumassa.

Pientareella pidettiin kaikille avoimet ovet kolmena päivänä (ti-ke-to).

Yhteishaku-info 15.2.2017, jolloin jalkauduttiin koulujen aulaan samalla tehden Ohjaamo-markkinointia.

Viikon aikana pidettiin nuorten kesätyö infoa.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Esedu / Aura-hanke

Hanke oli mukana Pieksämäen, Savonlinnan ja Mikkelin rekry-messuilla Ohjaamoviikon aikoihin (työnhaun niksinurkka/paja toiminnolla).

Etelä-Savon ELY-keskus

Etelä-Savon Ohjaamoista oli juttu Etelä-Savon ELYn verkossa, ja se lähti myös tiedotteena eri medioille. Siitä juttua tekivät esimerkiksi 13. - 14.2.2017 radiokanavat Aito hitti Etelä-Savo, Aito Iskelmä Etelä-Savo, Aito Kajaus Etelä-Savo Tuija Toivakaisen haastatteluna, joka käsitteli Ohjaamojen tilannetta koko Suomessa ja Etelä-Savossa.

Seuraavalle Ohjaamo-viikolle ja vastaavalle tempaukselle olisi hyvä saada valtakunnallisesta Kohtaamosta aineistoa ajoissa mediatiedotteita varten teksteinä ja kuvina.

ELY sai aineistoa kaikilta Etelä-Savon Ohjaamoilta Ohjaamo-viikkoa varten, mutta aineistoa kannattaa kerätä jatkuvasti, erityisesti kuvia ja videoita nuorista eri haastattelutilanteissa ja tekstejä ja kuvauksia siitä, mitä kukin Ohjaamo ja niitä kehittävät hankkeet ovat saaneet aikaan ja millaisia tulevaisuudensuunnitelmia niillä on.

Aineisto olisi hyvä olla TT:llä viikkoa ennen tekstien kirjoittamista. Lisäksi olisi erityisen tärkeää päivittää verkkosivuja ja some-kanavia päivittäin, jotta myös niistä voi edelleenjulkistaa tietoja laajemmalle yleisölle.

5. Nuorten CASE – kuvaukset laadun tasokuvauksen mukaan

ELO-strategiaan kirjoitettiin vuoden 2016 aikana laatuarviointiin liittyvät osiot. Laatuarvioinnin tasoja on kolme, ja ne ovat: (kuva1 muistion lopussa)

1. *Edelläkävijät: erinomaiset tai maailmanluokan palvelut, tuotteet, toimintakonseptit, työyhteisöt, verkostot ja niiden jatkuva suunnitelmallinen kehittäminen*

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

2. Kehittäjät: panostetaan kehittämiseen aluksi erillisillä hankkeilla, sitten monipuolisesti ja suunnitelmallisesti
3. Hyvä perustaso: perustaso kunnossa, arki ja velvoitteiden hoitaminen sujuvaa

Tasoihin liitettynä CASE-esimerkkeinä käsiteltiin seuraavia:

Esimerkki1: Nuori ei ollut 8 vuoteen saanut opiskelua eteenpäin, eikä töitä. Nyt Ohjaamon avustuksella onnistui yhdessä vuodessa. Ohjaamosta nuori ponnisti ammattiin. Esimerkki edustaa hyvää perustasoa, joskin menee myös kehittäjätasoa puolelle (hankkeen avulla kehitetty nuoren polku).

Esimerkki2: Nuori on maahanmuuttaja, jolle Ohjaamon kautta varmistettiin työkokeilupolku ja tämän jälkeen johdettiin työkokeiluun 6kk sopimuksella rakennustöihin. Palveluohjaus kesti n. 1vko ajan. Onnistumisen avaimet olivat hyvät verkostot TE-toimistoon sekä työpaikkoihin. Esimerkki edustaa hyvää perustasoa, jonka tulisi toteutua kaikissa Ohjaamoissa.

Hyvä mittari palvelun onnistumisesta on asiakasprosessin kesto siitä kun tulee ovesta sisään aina siihen hetkeen kun on kiinnittynyt johonkin toimenpiteisiin.

Esimerkki3: Ohjaamo auttoi nuorta löytämään oman asunnon. Lähtötilanteessa nuori astui opiskelija-asuntolassa, mutta sai Ohjaamossa sosiaalitoimen työntekijän ja etsivän nuorisotyöntekijän kanssa yhdessä tehtyä asuntohakemuksen, ja noin viikossa asiat etenemään. Esimerkki edustaa hyvää perustasoa.

Esimerkki4: Nuori ohjattiin TE-toimistosta työpajaan. Ohjaamon ensikontaktista noin 2vko aikana nuori kiinnittyi työpajaan. Esimerkki edustaa hyvää perustasoa.

6. Haasteita ja ratkaisuja laadun tasokuvauksen esimerkkeinä

Esimerkkejä haastavista tilanteista:

Opiskelevan nuoren ongelmana voi olla pohdinta opiskelun jatkamisen ja töissä käymisen haasteissa. Muutokset elämäntilanteessa vaikuttavat tukiin, ja systeemi ei ole kovin joustava. Lainsäädännön näkökulmasta luodut ”putket” eivät kohtaa nuoren

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

todellisuuden kanssa. Nuori haluaa oppia asioita, mutta kun vastaan tulee haasteita byrokratian vuoksi, nuori passivoituu.

Elinkeinovapauden harjoittaminen ei kaikille ole yhtä mahdollista (mm. terveystila ja luottotiedot haasteena) Yrittäjäksi ei ole helppoa lähteä jos ei ole luottotietoja. Tilanteen osalta Ohjauksessa voi olla epäselvää haluaako nuori selvittää veloistaan, mutta perusoletukseltaan voisi luulla että kyllä.

Kaikkialla TE-palvelut eivät toimi yhtä nopeassa syklissä kuin pajalla olisi työpaikka tarjolla. Aktivointisuunnitelmien teon ongelma vaivaa useita kuntia.

Ratkaisuita haastaviin tilanteisiin:

Ohjaamo Olkkarissa voidaan tehdä aktivointisuunnitelmia te-toimiston työparina. Asiat kulkevat nopeammin Ohjaamon kautta kuin muuten. Tämä on kehittäjä – tason toiminallinen esimerkki.

Pieksämäellä on suunnittelussa että nuorelle riittää yksi aktivointisuunnitelma, jonka jälkeen nuori voi liikkua Pientareen eritasoisten palveluiden sisällä ilman että tuet katkeavat. Nuori voi esimerkiksi tulla muuhun kuntouttavaan työtoimintaan, josta siirtyy Ohjaamoon tilannetta kartoittavaan työtoimintaan. Tämä malli on esimerkki edelläkävijätason toiminnasta.

7. Pohdintoja liittyen laadun tasokuvauksen mallista

Kun kehitetään uutta toimintaa, siitä tulee uusi perustaso. Eri alueet ja toimijat kehittyvät eri tahdissa. Hyvän perustason tulisi olla kehittämistason yläpuolella, tai ”samalla kehällä”. Nykyisellään kolmiomalli on harhaanjohtava.

Kehittämistyön osiossa pitäisi huomioida myös muut kehittämiss ryhmät kuin hankeperustaiset ryhmät. Pieksämäellä esimerkiksi tehdään asioita työryhmissä pitkäjänteisesti, ja hankerahoitus täydentää niitä.

Palvelun perustaso näkyy nuorille, muut tasot eivät.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Olkkarin nuorten ohjausryhmän toiminta voisi olla yksi esimerkki kehittäjätasolle tai edelläkävijöihin.

Välittömän palautteen laitteiden käyttö on yksi esimerkki kehittäjätasosta.

Koko Ohjaamojen tuki -hanke voidaan nähdä kehittäjätasos esimerkkinä. Tarjolla on ollut monipuolista koulutusta joka lisää valmiuksia tehdä työtä. Hankkeen aikana on myös kehitetty kuntien tarpeisiin uusia toimintamalleja. Hankkeen päätyttyä tätä kokonaisuutta varten tulee keksiä ja kehittää systeemi yhdessä kuntien kanssa. Tärkeää on miettiä kuinka yhteinen koulutus-, kehitys- ja tukirakenne organisoidaan ja kuinka se rahoitetaan.

Esimerkkejä edelläkävijämallista tarvitaan vielä lisää.

Esedu voi kirjoittaa kotouttamiseen liittyvä maahanmuuttaja-esimerkin (Teija & Minna hoitavat).

8. Ohjaamotoiminnan sijoittuminen jatkossa

Tapaamisessa nousi esille näkökulma, jonka mukaan Ohjaamo-palveluiden paikka olisi kuntien nuorisotoimissa. Keskustelua on herättänyt se, mihin Ohjaamon pitäisi sijoittua uusien maakuntien aikana vuoden 2019 alusta.

Helmikuussa Etsivä nuorisotyö Ohjaamossa -seminaarissa opetus- ja kulttuuriministeriön edustaja kertoi, että Ohjaamo-toiminta tulee uusien maakuntien vastuulle, mikä on linjattu ministeriöissä ja esimerkiksi valtakunnallisessa ELO-ryhmässä. Kokouksessa tuli esiin näkökulma, että uusiin maakuntiin Ohjaamoja ei kannattaisi sijoittaa, sillä jos sivistyksen palvelut kuuluvat kunnille niin on Ohjaamonkin oltava siellä. Paikallistason mallit olisi hyvä olla nuorten palveluissa. Ohjaamo-toiminnan koordinoinnin paikasta tulisi myös keskustella.

On kuitenkin hyvä ottaa huomioon, että nykyiset ELYjen tehtävät siirtyvät uusiin maakuntiin, samoin myös esimerkiksi ELYjen sivistys- ja kulttuuritehtävät. AVlen tehtävät esimerkiksi nuorisotoimen tehtävineen puolestaan siirtyvät valtakunnalliseen virastoon, missä tulee olemaan alueilla toimipaikkoja.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Maakuntauudistuksessa maakunta ja sote ovat kärkihankkeita ja jos koordinoinnin suunta uppoaa niihin, on riskinä, että mukana häviää paljon siitä, mitä on nyt kehitetty kunnissa lähipalveluna. Tuotiin myös esiin, että korjaavaan työhön ei myöskään Ohjaamo-toiminnassa pitäisi nyt kääntyä, kuten ei nuorisotakuussakaan. Tämä asia ja hallinnon uudistus sekä niistä aiheutuvat muutokset ohjausjärjestelyihin tulee nostaa teemaksi seuraavaan kokoukseen ELO-ryhmässä ja muualla. Esimiestason keskustelun on hyvä olla mukana.

9. Panos – tuotos – vaikutus – vaikuttavuus malli

Tuija Toivakainen on laatinut laatima ”panos – tuotos – vaikutus – vaikuttavuus” -esityspohjan verkostolle ja mahdolliset laskelmaesimerkit. Mukana luonnissa ollut myös muun muassa Ohjaamo Posse ja Juuso Kautonen.

Tavoite on kehittää Etelä-Savon ohjauksen laatua ja saada verkostojen voimavarat käyttöön. Tarjolla on nyt työkaluja toiminnan seuraamiseen ja seurantaan.

TT lähettää pohjan esityksestä toimijoille käyttöön.

10. Seuraava kokoontuminen

Seuraava Etelä-Savon Ohjaamoasioiden keskustelu pidetään:

Keskiviikkona 24.5.2017 klo 9:00 - 12:00

Paikka: Etelä-Savon ELY-keskus (Etäyhteys toteutetaan Skype / Lync – yhteydellä)

Tarjolla on myös ruokaa osallistujille.

Mikkelissä 31.3.2017

Heikki Kantonen / Ohjaamojen tuki, Xamk

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

LIITTEET

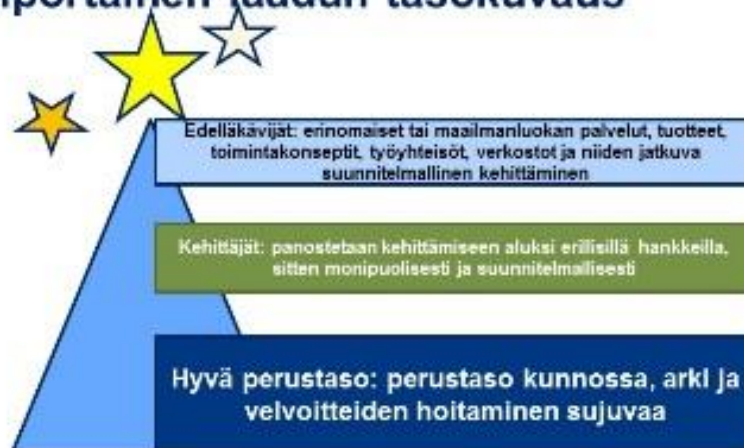
LIITE1: 140317_ESAELY_vaikutukset_vaikuttavuus_TT.pdf

(Tuija Toivakainen: ELO-toiminnan ja nuorisotakuun vaikutus- ja vaikuttavuusarviointia vuosilta 2013 –2016 Etelä-Savossa)

LIITE2: (kuva: Kolmiportainen laadun tasokuvaus)

Kolmiportainen laadun tasokuvaus

LIIONNOE. Elämänsä oppimiseen, urpeuteen ja taatusti elämään -toiminta 2017–2022. Tuija Toivakainen: 10.11.2016

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto